

7/6474

T.C.
BAŞBAKANLIK
DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI
Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

08 NİSAN 2002

08.04.02 14735

SAYI: B.02.1.DTM.0.05.02.01.100/420000318
KONU: Soru Önergesi

TELEFAX

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: 22 Mart 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6474-14001/33207 sayılı yazınız.

Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan TOPRAK'ın, Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar oluşan dış ticaret açığı, sözkonusu açığın azaltılması yönündeki çalışmalar ve karar alma süreçlerine katılımı ilgili olarak, ilgede kayıtlı yazınız eki soru önergesine ilişkin hazırlanan not ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Faruk BAL
Devlet Bakanı
Devlet Bakanı V.

EK: Not (6 sayfa)

AKSARAY MİLLETVEKİLİ SAYIN RAMAZAN TOPRAK TARAFINDAN AB İLE GÜMRÜK BİRLİĞİ'NE İLİŞKİN SORULARA VERİLEN CEVAPLAR

SORU 1: 1995 yılı itibariyle dahil olduğumuz Gümrük Birliği nedeniyle, meydana gelen dış ticaret açığı miktarı nedir?

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 1 Ocak 1996 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla 38 yılı aşkın bir süredir AB ile devam eden ortaklık ilişkimizde son döneme geçilmiştir. Gümrük Birliği kararının yürürlüğe girmesiyle beraber dış ticaret hacmindeki artışa paralel olarak dış ticaret açığının da arttığı gözlenmektedir.

Gümrük Birliği'nin ilk uygulama dönemi olan 1996 yılı verileri incelendiğinde, toplam dış ticaret açığımızın %45 artışla 20 milyar Dolara, AB ile ticaretimizdeki açığın ise %100 artışla 11 milyar Dolara ulaştığı görülmektedir. 1998-1999 yıllarında global ekonomik kriz ve iç piyasadaki durgunluk nedeniyle dış ticaret açığında azalma eğilimi ile birlikte ihracatta da bir duraklama izlenmişse de, mali kriz dönemi koşullarının ortadan kalkmaya başlaması ve Türk ekonomisinin istikrara yönelmesiyle, 2000 yılı içinde Topluluktan yapılan ithalat tekrar yükselmiş ve AB lehine dış ticaret açığı tekrar tırmanışa geçmiştir. Bir önceki yıla kıyasla 2000 yılında toplam dış ticaret açığımız %89, AB ile ticaretimizdeki açık ise %70 oranında artış göstermiştir. 2000 yılı sonu ve 2001 yılı başında gerçekleşen iki büyük mali krizin sonucunda 1999'dan beri yürütülmekte olan İstikrar Programı terk edilerek dalgalı kur uygulamasına geçilmiştir. Dalgalı kur uygulamasına geçiş ertesinde Türk Lirasının büyük ölçüde değer kaybına uğramasının ise dış ticaretimiz üzerinde önemli etkileri olmuş, pahalılaşan ithalatta daralma yaşanırken, İstikrar Programı çerçevesinde uygulanan sabit kur uygulaması nedeniyle rekabet gücünü kaybeden ihracatımızda önemli ölçüde artışlar görülmüştür. İç piyasadaki talep daralması da ithalatımızın azalmasında önemli rol oynamıştır. Dolayısıyla, 2001 yılı verileri incelendiğinde 2000 yılına kıyasla toplam dış ticaret açığımızın %66, AB ile ticaretimizdeki açığın ise %84 oranında düştüğü görülmektedir. 2002 yılının ilk ayında da dış ticaret açığındaki düşme eğiliminin devam ettiği görülmektedir.

TÜRKİYE'NİN YILLAR İTİBARIYLA DIŞ TİCARET AÇIĞI

Yıllar	Toplam Dış Ticaret Açığı (Milyon \$)	Değişim	AB ile Ticaretimizdeki Açık (Milyon \$)	Değişim	AB Dışı Ülkelerle Ticaretimizdeki Açık (Milyon \$)	Değişim
1996	20,402	---	11,590	---	8,812	---
1997	22,298	%9	12,622	%9	9,676	%10
1998	18,947	-%15	10,577	-%16	8,370	-%13
1999	14,104	-%26	7,086	-%33	7,018	-%16
2000	26,659	%89	12,036	%70	14,623	%108
2001	9,172	-%66	1,981	-%84	7,191	-%51
2001*	1,187		635		1,202	
2002*	691	-%42	36	-%94	655	-%46

*Ocak

Kaynak: BİM,DİE

Gümrük Birliğine geçişten sonraki ilk üç yılda (1996-1998) AB ile dış ticaret açığımız daha fazla artarken 1999 ve sonrasında AB dışı ülkelerle olan dış ticaret açığımız daha fazla artmaya başlamıştır.

Esasen, Gümrük Birliği sonrasında dış ticaretimizin uygulanan makro ekonomik politikalar ile iç ve dış konjonktürden etkilendiği gözlenmektedir. Özellikle Gümrük Birliğinin ilk uygulama yılında (1996) ekonomide rekabet gücünü telafi edecek para ve döviz kuru politikalarının uygulanamamış olması da ilk yıllardaki ticaret dengesindeki bozulmaya katkıda bulunmuştur.

Gümrük Birliği sonrasında, ithalatımızdaki artışın iç ve dış makro ekonomik gelişmelere bağlı bir seyir izlediği, özellikle ekonominin daraldığı dönemlerde ithalatımızda buna paralel düşüşlerin yaşandığı, ekonomik büyümenin canlandığı dönemlerde ise ithalatımızda paralel gelişmelerin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durum, esasen, Türkiye'nin ithalatının üretim ve ihracata dönük ara ve yatırım mallarından müteşekkil olmasının bir sonucudur.

Öte yandan, ihracatımızın Gümrük Birliği ertesinde beklenen sıçramayı gerçekleştirmediği gözlemlenmektedir. Bu gelişme, büyük ölçüde Gümrük Birliğinin akabinde uluslararası piyasalarda yaşanan mali krizlerin (Asya ve Rusya krizleri) etkisiyle, dış pazarların daralması ve rekabet koşullarının ağırlaşması, özellikle de son yıllarda Türkiye'de uygulanmakta olan ekonomik istikrar programının döviz kuru, faiz ve yatırımlar üzerinde yarattığı olumsuz gelişmelerin bir sonucu olmuştur. Ancak, 2001 yılı başında uygulamaya konulan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" çerçevesinde uygulanan kur politikası, dış ticaret dengemizin iyileştirilmesi yönünde katkı sağlamıştır.

SORU 2 : Dış Ticaret açığını azaltıcı nitelikte herhangi bir çalışma var mıdır ? Var ise ayrıntılar nelerdir ?

Genel olarak, dış ticaret açığının büyük oranlarda artışı ile Gümrük Birliğinin tamamlanması arasında paralellik kurulmaktadır. Ancak, sözkonusu dönemde Türkiye'nin OECD ortalamaları üzerinde %7'lik bir büyüme performansına sahip olduğu ve bu çerçevede AB'nden ucuz yatırım ve ara malı ithalatının hızlandığı da gözden kaçırılmaması gereken bir unsurdur. İthalatımızda büyük oranlı artışların yaşandığı 2000 yılı verileri incelendiğinde AB'nden ithalatımızın %80'ini yatırım ve ara mallarının oluşturduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık milli gelirde önemli düşüşlerin gözlemlendiği 1999 ve 2001 yıllarında toplam ithalatımızın sırasıyla %11.4 ve % 26.0, aynı şekilde AB'nden yapılan ithalatın ise %11.0 ve %32.1 oranlarında düştüğü gözlenmektedir. Ayrıca Gümrük Birliği sonrası uygulanan makro ekonomik politikalar neticesinde düşen koruma oranlarını telafi edecek reel kur politikalarının uygulanmaması Türk lirasının ithalatı cazip kılabilecek biçimde değer kazanmaya devam etmesi, ithalat artışını destekleyen unsurlardan bir tanesi olmuştur. Bu çerçevede Gümrük Birliği sonrasında ithalat artışının ortaya çıkmasında iç ve dış makro ekonomik etkenlerin de rol oynadığı gözden kaçırılmamalıdır.

Diğer taraftan Türkiye, bir yandan Gümrük Birliği çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirirken, bir yandan da üçüncü ülkeler menşeli malların rekabetine karşı mümkün olan en yüksek korumayı sağlamaya çalışmış ve ayrıca ihracat olanaklarının geliştirilmesine yönelik gerekli bütün önlemleri de almıştır.

Türkiye'nin, Topluluğun Ortak Ticaret Politikasına uyum sağlama yükümlülüğü çerçevesinde yürütülen çalışmalar sonucunda, Türk tekstil ve konfeksiyon ürünlerinin serbest dolaşımın sağlanmasını teminen, AB'nin ülkemiz menşeli tekstil ve konfeksiyon ürünlerine

uygulamakta olduđu miktar kısıtlamaları kaldırılmıştır. Ayrıca, tekstil ve konfeksiyon sektöründe AB'nin uyguladıđı rejime paralel olarak, AB'nin tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde miktar kısıtlaması veya gözetim önlemleri uyguladıđı 51 ülkeye karşı benzer önlemler 1.1.1996 tarihinden itibaren Ortak Ticaret Politikası'na uyum kapsamında Türkiye tarafından da uygulanmaya başlanmıştır. Halihazırda ülkemizce, 18 ülkeye karşı kota, 17 ülkeye karşı gözetim, 4 ülkeye karşı ise kota ve gözetim önlemleri birlikte (bazı kategorilerde ise gözetim şeklinde) uygulanmaktadır.

Diđer taraftan, DTÖ üyesi olmayan ve ticareti devlet eliyle yürüten ülkelerden tekstil ve konfeksiyon ürünleri dışında yapılan ithalatta alınabilecek gözetim ve korunma önlemlerini saptayan AB mevzuatına uyum sağlanarak sözkonusu ithalat için soruşturma açılmadan korunma önlemi alınmasına imkan tanınmış, böylece korunma önlemlerinin uygulanmasına ilişkin prosedürlere bir anlamda esneklik getirilmiştir.

AB'nin ticaret politikasına uyum çerçevesinde ayrıca, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun yürürlüğe konularak, dampingli ve sübvansiyonlu ithalata karşı AB'nin uyguladıđı rejim benimsenmiş ve iç pazar üzerinde yıkıcı etkiye sahip olabilecek ithalatın engellenmesi yoluna gidilmiştir.

Öte yandan, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe konularak, ithal ürünler için etiketlendirme, kullanma kılavuzu ve servis sağlama yükümlülüğü getirilmiş, böylece iç piyasaya sunulan ithal malların asgari standartları karşılamaları zorunluluđu getirilmiştir.

Gümrük Birliđi sürecinde, ithalatın kontrol altına alınması ve dolayısıyla dış ticaret açığının azaltılması amacına da katkıda bulunan önlemlerden en önemlisi, 1995 yılından itibaren uygulamaya konulan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı'dır. Söz konusu rejim Dış Ticarete Standardizasyon Tebliđleri ile güncelleştirilmektedir. Rejim ile ithalata konu olarak iç pazara sürülecek mallara belirli standartları karşılama zorunluluđu getirilmekte, düşük kaliteli ve kamu sağlığına zararlı malların ithali engellenmektedir.

Ayrıca, zararlı malların ithalinin engellenerek iç pazarın korunabilmesini teminen malların serbest dolaşımına ilişkin AB müktesebatına uyum çalışmaları sürdürölmektedir. Bu kapsamda, teknik mevzuatın etkin bir şekilde hayata geçirilebilmesini teminen hazırlanan ve teknik mevzuat uyumunun hukuki altyapısını oluşturan 4703 sayılı "Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun (Çerçeve Kanun)" ve sözkonusu kanunun uygulama yönetmeliklerinden üçü yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır.

Sonuç itibariyle, AB ile kurulan Gümrük Birliđi sonrasında AB mevzuatına uyum ve DTÖ kuralları çerçevesinde üçüncü ülkelere karşı mümkün olan en yüksek korumayı sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Sözkonusu düzenlemeler Gümrük birliđinin yapısına uygun düştüğü ölçüde Avrupa Birliđine karşı da uygulanmaktadır. Esasen, Gümrük Birliđi çerçevesindeki ikili ve çok taraflı uluslararası yükümlölüklerimiz göz önüne alındığında, AB ile aramızdaki ticarete açığın kapatılması için münhasıran ticareti engelleyici önlemlere başvurmaın imkanı bulunmamaktadır.

Ancak, bu noktada, dış ticaret açığının AB lehine gelişmesini önlemek amacıyla ithalatı kontrol altında tutmaya yönelik yukarıda ifade edilen önlemler alınırken, rekabeti bozmayacak bir şekilde ihracatı artırıcı tedbirlerin alınması yönünde de önemli adımlar atılmıştır.

Nitekim, Gümrük Birliği sonucunda Türkiye ile AB arasında tesis edilen ekonomik entegrasyon, Türkiye'nin dünyanın coğrafya, nüfus ve satın alım gücü açısından en büyük iç pazarına tarife ve tarife dışı engellerden arınmış serbest giriş imkanı sunması hem de ihracata dönük üretim için gerekli girdilerin ucuz temini ve ihracatımızın artırılabilmesi için büyük önem taşıyan yeni pazarlara giriş bakımından büyük anlam ifade etmektedir.

Bu doğrultuda ilk olarak tarife kontenjanları ve gümrük vergisi askıya alma rejiminin uygulamaya konulmasıyla, yerli sanayinin Toplulukta ve Türkiye'de üretilmeyen veya üretimi yeterli olmayan girdileri düşük veya sıfır gümrük vergileri ile temin imkanı sağlanmıştır.

Ayrıca, AB'nin az gelişmiş ve gelişme yolundaki ülkelere yönelik otonom tavizlerini içeren Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi, 2002 yılı İthalat Rejimi Kararı'na yansıtılarak, Türk sanayicisinin Avrupa pazarında rekabet gücünü artırabilmek için ihtiyaç duyduğu 2450 kalem hammadde ve ara malın düşük veya sıfır gümrük vergisi ile ithalatının yolu açılmıştır.

Bunlara ilave olarak, Türkiye, 1/95 sayılı Gümrük Birliği Kararı sonrasında, AB'nde uygulamada olan rejime paralel bir Dahilde İşleme Rejimini de uygulamaya başlamıştır. Söz konusu uygulama kapsamında, esasen, Türkiye'de yeterli üretimi olmayan veya aynı kalitede yerli üretimi bulunmayan ürünlerin yurt dışından ithal edilerek, belirli bir işleme sürecinden sonra, üçüncü ülkelere ihracına imkan verilmekte, böylece ihracatçılarımızın uluslararası pazarlarda rekabet gücünün artırılması sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, ihracatımızın coğrafi açıdan çeşitlendirilmesi ve ihracat gelirlerimizin istikrara kavuşturulması amacıyla, dünya ekonomisinde gelişen yeni pazarlara açılma stratejisi çerçevesinde ve aynı zamanda AB'nin tercihli ticaret ilişkisi içerisinde bulunduğu ülkelerle aramızdaki ticaret sapmasının önlenmesi amacıyla Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girdiği 1996'dan bu yana, 1992 yılında EFTA ülkeleri ile tamamlanmış olan serbest ticaret anlaşmaları ile birlikte, bugüne kadar 14 ülke (İsrail, Macaristan, Romanya, Litvanya, Çek ve Slovak Cumhuriyetleri, Estonya, Letonya, Slovenya, Bulgaristan, Makedonya, Polonya, Hırvatistan) ile serbest ticaret anlaşmaları imzalanmıştır. Halihazırda serbest ticaret anlaşması imzaladığımız ülkelere yönelik ihracatımızın toplam ihracatımızdaki payı %7.9, ithalatımızın genel ithalatımızdaki payı ise %6.6'dır. Söz konusu anlaşmaların ötesinde, AB'nin diğer ülkelerle imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Bunlara ilave olarak, Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile bugüne kadar imzalanmış olan serbest ticaret anlaşmaları Türkiye'nin 1 Ocak 1999 itibarıyla Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemine dahil olmasına imkan tanımıştır. Bu kapsamda, sisteme dahil olan ülkeler menşeli girdilerin kullanılmasıyla üretilen Türk mallarının, sistemde yer alan diğer ülkelere menşe engeli olmaksızın, tercihli statüde ihraç edilebilmeleri sağlanmıştır.

Öte yandan, Gümrük Birliği kapsamında bulunmayan Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünlerine ilişkin olarak AB ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında, Türk demir-çelik ürünlerinin AB pazarına gümrük vergisi ve diğer kısıtlamalardan muaf olarak serbest girişi temin edilmiştir. Anlaşmanın yürürlüğe girdiği 1996 yılı Ağustos ayından bugüne demir çelik ürünlerinde AB'ne ihracatımızda önemli gelişme gözlenmiş ve bu ürünlerde uzun yıllardır aleyhimize gelişen dış ticaret dengesi lehimize dönmüştür.

Sonuç olarak, Gümrük Birliği sonrasında Türkiye'de, ithalatın uluslararası normlar ve yükümlülüklerine uygun olarak kontrol altına alınması, ihracatçılarımız için yeni pazarlar ve rekabet gücü imkanı yaratılması ve dolayısıyla dış ticaret açığının azaltılması bakımından kapsamlı uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Ancak, özellikle uluslararası piyasalardaki koşulların

değişmesi gibi doğrudan Türkiye-AB Gümrük Birliğinin işleyişine bağlı olmayan etkenlerin de dış ticaret açığımızın gelişimi bakımından belirleyici olduğu unutulmamalıdır. Sözgelimi, gümrük birliğinin ilk uygulama yıllarına rastlayan ve tüm dünya ülkelerini derinden etkileyen 1997 Güneydoğu Asya ve Rusya Krizleri özellikle bu dönemde dış ticaret açığımızın büyümesi üzerinde etkin rol oynamıştır.

Nitekim, 2000 yılında Euro/Dolar paritesinde euro aleyhine gelişmeler, İstikrar Programı kapsamında uygulanan sabit kur politikasının ithalatı ucuzlatması, programının başında faiz oranlarının aniden düşmesi ve bankacılık kesimindeki fonların tüketici kredilerine yönlmesi sonucu artan otomobil ve dayanıklı tüketim malı talebi ve ithalatı, ham petrol fiyatlarındaki rekor sayılabilecek yükseliş, ithalatla büyük artışlar yaşanmasına, ihracatta ise duraklamalara neden olmuş ve dış ticaret dengesini olumsuz etkilemiştir.

Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken bir husus, Gümrük Birliği'ni izleyen yıllarda AB'ne yönelik ihracatımızın düzenli ve diğer ülkelere yapılan ihracattan daha yüksek bir seviyede arttığıdır. Özellikle global ekonomik krizlere bağlı olarak genel ihracatımızın azalmaya başladığı 1998-99 yıllarında AB'ne yönelik ihracatımızdaki % 10 ve % 6.3'lük artışlar, genel ihracatımızdaki düşüşü bir ölçüde telafi etmiş ve dış ticaret açığı bakımından dengeleyici bir unsur olmuştur. Ayrıca, 2001 yılı verileri incelendiğinde, AB ile olan ticaret açığının toplam dış ticaret açığımızdan daha hızlı bir düşüş gösterdiği gözlemlenmektedir.

Son olarak, 2001 yılında 57. Hükümet tarafından uygulamaya konulan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı"nın başarı ile sonuçlanması halinde ihracatımızın gelişimi üzerindeki en önemli engellerden biri olan enflasyon ve ekonomik istikrarsızlık ortadan kaldırılmış olacaktır. Programın kararlılıkla uygulanması neticesinde, kısa dönemde ortaya çıkabilecek bir takım sıkıntılara rağmen, enflasyonun önümüzdeki dönemde arzu edilen tek haneli seviyelere düşürülmesi ile kronik yüksek enflasyon ve faiz oranları nedeniyle uluslararası pazarlardaki rakiplerine oranla daha yüksek maliyetler ile yüksek fiyatla üretim yapmak zorunda kalan Türk ihracatçısının, rekabet gücü arttırılacak ve dış ticaret açığımızın düşürülmesi için en ivedi ve kalıcı çözüm getirilmiş olacaktır.

SORU: 3 Karar alma süreçlerine katılmadığımız bir birlikten kaynaklanan Gümrük Birliği Anlaşmasını revize etmeyi düşünüyor musunuz ?

Çerçevesi Ankara Anlaşması ve Katma Protokol ile belirlenmiş Ortaklık ilişkimizin ekonomik muhtevasına baz teşkil eden, Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin son dönemine ilişkin kurallar 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile belirlenmiştir. Serbest ticaret modellerinden farklı olarak Türkiye-AB Gümrük Birliği, taraflar arasında malların serbest dolaşımı esasına dayanmakta, dolayısıyla da ticareti etkileyen bir çok alanda mevzuatın ve uygulamaların yakınlaştırılmasını öngörmektedir.

Bu çerçevede, Ankara Anlaşması'nın 21. Maddesi, Katma Protokol'ün 54. Maddesi ile 1/95 sayılı OKK'nın 54-57. Maddeleri kapsamında taraflar arasında ticaret politikaları, üçüncü ülkelerle anlaşmalar, sanayi ürünleri ticaretinde teknik engellerin kaldırılmasına ilişkin mevzuat, rekabet, fikri ve sınai mülkiyet hakları yasası ve gümrük mevzuatı gibi Gümrük Birliği'nin işleyişi ile doğrudan alakalı alanlarda taraflar arasında ayrıntılı danışma usulleri belirlenmiştir.

Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, sözkonusu prosedürlerin gereğince işletilmesi ve AB'nin dinamik bir yapı arz eden ticaret politikalarına ve üçüncü ülkelerle tercihli düzenlemeler konusunda Topluluk karar alma mekanizmalarına Türkiye'nin

katılımının sağlanması yönünde çabalarımız başta Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) toplantıları olmak üzere, gerek üye ülkeler nezdinde ikili düzeyde, gerekse Ortaklık Organlarının düzenli toplantılarında gündeme getirilmektedir.

Ayrıca, Haziran 2001'de gerçekleştirilen 11. Dönem GBOK Toplantısında taraflar arasında Ticaret Politikasının uygulanması alanında iki ayda bir düzenli olarak gayri resmi bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi hususunda mutabakata varılmış ve bu çerçevede taraflar arasında ilk toplantı 4 Temmuz, ikinci toplantı ise 7 Kasım 2001 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Halihazırda, AB'nin Üçüncü Ükelere yönelik ticaret politikası tedbirlerinin görüşüldüğü Komite 133'e katılımımız tam üye olmadan mümkün olmamakla birlikte, Komite toplantılarında ele alınan ve Gümrük Birliği bağlamında Türkiye'yi ilgilendiren konulara ilişkin belgelerin AB Nezdinde Daimi Temsilciliğimize iletilmesi şeklinde bir yöntem izlenmektedir. Bu konulara ilişkin görüş ve itirazlarımızın ise Gümrük Birliği Ortak Komitesi vasıtası ile AB Komisyonuna iletilmesi mümkün olabilmektedir.

Bunlara ilave olarak, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın 59-60'ncı maddeleri Türkiye'nin Gümrük Birliği'nin işleyişiyle doğrudan ilgili alanlarda faaliyet gösteren komitelere katılımını öngörmekte ve iştirak edilecek komitelerin kapsamının GBOK tarafından verilecek görüş ve tavsiyeler doğrultusunda Ortaklık Konseyi tarafından genişletilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin ticari çıkarlarının AB Ortak Ticaret Politikasının belirlenmesi sürecinde dikkate alınmasını teminen, Ülkemiz uzmanları halihazırda, AB Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren başta Gümrük Kodu Komiteleri olmak üzere toplam 19 adet teknik komiteye gözlemci statüsünde katılım sağlamaktadır. Türk uzmanlarının gözlemci statüsünde katıldığı toplantılarda, Türkiye'nin görüşleri dikkate alınmakta ve sözkonusu toplantılarda kararlar oybirliği ile alınmaktadır.

Türk Uzmanların Katılım sağladığı teknik komitelerin sayısının artırılması hususu ve Türkiye'nin katılmasında yarar görülen ilave komite listesi son olarak 24 Ocak 2002 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-AB Ortaklık Komitesinin 110. Dönem Toplantısında muhataplarımıza iletilmiştir.